UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Amor Venereus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

videtur eſſe, temporibus fiunt non honeſta. *Idem.*

Omnibus bonis expedit ſaluam eſſe Rempubl. Sed in his, qui ... iam magis apparet. *Idem lib.* 12.

Fuit quondam in Republ. virtus, vt viri fortes acrioribus ſuppliciis ciuem perniciosum, quàm acerbiſſimum hoſtem quaterent. *Cicero contra Catilinam.*

Clare verò mortes pro patria oppetitæ, non ſolum glorioſæ rhetoribus, ſed etiam beatæ videri ſolent. Repetunt ab Erichtheo, cuius etiam filiæ cupidè mortem expetiuerunt pro vita ciuium: Codrum, qui ſe in medios immiſit hoſtes famulari veſte, ne poſſet agnoſci, ſi eſſet ornatu regio: quod oraculum erat datum, ſi rex interfectus eſſet, victrices Athenas fore. Menæceus non prætermittitur: qui oraculo edito largitus eſt patriæ ſuum ſanguinem. Iphigenia Auli duci ſe immolandam iubet, vt hoſtium ſanguis eliciatur ſuo. Veniunt inde ad propiora. Harmodius in ore, & Ariſtogiton: Lacedæmonius Leonidas, Thebanus Epaminondas vigent. Noſtros non norunt, quos enumerare magnum eſt: ita ſunt multi, quibus videmus optabiles fuiſſe mortes cum gloria. *Cicer. Tuſcul. q. libr.* 1. *circa fin.*

Nullum tantum eſt periculum, quod ſapiens pro ſalute patriæ vitandum arbitretur. *Cicer. Rhet. nouor. lib.* 4.

Cum agetur incolumitas perpetua ciuitatis, qui bonis erit rationibus præditus, profectò nullum vitæ diſcrimen ſibi pro fortunis Reipubl. fugiendum putabit, & erit in ea ſententia ſemper, vt pro patria ſtudioſè agat, quamuis in magnam deſcendat vitæ dimicationem. *ibid.*

Nam ſapiens, qui omnia Reipub. cauſa ſuſcipienda putabit, ſæpè ſecum loquetur: Non mihi ſoli, ſed etiam atque adeo multo potius natus ſum patriæ. *Idem.*

Vita, quæ fato debetur, ſaluti patriæ potiſſimum perſoluatur. ... hæc me, tutè atque honeſtè perduxit vſque ad hanc ætatem. ... meas rationes bonis legibus, optimis moribus, honeſtiſſimis diſciplinis. Quid eſt quod à me ei perſolui poſſit ſatis, vnde hæc accepta ſunt. *Idem.*

Quis eſt tam tenui cogitatione præditus, cuius animus tantis in angustijs continetur? qui non hunc hominem ſtudioſiſſimè ... & ſapientiſſimum iudicet, qui pro ſalute patriæ, pro incolumitate ciuitatis, pro Reipub. fortunis quamuis magnum atq; atrox periculum ſtudioſiſſimè ſuſcipiat, & libenter ſubeat? *Idem.*

Sapiens itaque nullum periculum pro Rep. vitabit. Ideo (quod ... qui pro Republ. perire noluerit, neceſſariò cum Republica ... *Idem.*

Æquè enim virtutis eſt, & bona patriæ auxiſſe, & mala in ſe ... voluiſſe. *Val. Max. lib.* 1.

Adeo magna charitate patriæ Romani tenebantur, vt arcana ... patrum conſcriptorum multis ſeculis nemo ſenatorum enunciauerit. *Idem lib.* 2. *tit. de inſtit. antiq.*

Apud antiquos, qui curiæ limen inſtabant, abiecta priuata charitate, publicam induebant. *idem.*

❡ Profana Exempla.

Pedaretus non electus in numero trecentorum, qui quidem in ... cæteris dignitate præſtabat, hilaris ſubridensque abibat: Gaudere, inquiens: ſiquidem trecentos vrbs haberet ſeſe meliores. *... apoph.*

Mamertinos, quod hoſtium partibus adhæſiſſent, vniuerſos interficere ſtatuerat Cneus Pompeius. At Sthenius eius ciuitatis Princeps, Pompeium adijt his verbis: Non æquum facis Pompei, qui ... vnum noxium multos innoxios occidere pares. Atqui ego ... ille, qui & amicis perſuaſi, & inimicos coegi Marianas ſequi partes. Hic Pompeius viri fortem animũ admiratus, dixit, ſe ignoſcere Mamertinis à tali perſuaſis viro, qui patriam ſuæ ipſius vitæ prætulerit: ſimul & ciuitatem & Sthenium liberauit. In Sthenio ... exemplum, quem animum erga Rempub. gerere principem oporteat, ſi periculum incidat: in Pompeio placabilitatis documentum, qui pietati maluerit habere honorem, quàm indulgere ... *Eraſ. lib.* 4. *apophi.*

Patriæ parentibusque poſt Deum magnopere debemus. Hinc Vlyſſes apud Calypſo patriam prætulit immortalitati, quod vſurpat in orationibus Cicero. At ſi vos quid patria delectat, Quirites, cui tantus amor, vt Ithacam vir præſtantiſſimus, nidulumque ... affixum ſatis immortalitati prætulerit. *Idem.*

Vide Patria, Reſpublica.

Amor Cupidineus, ſeu Venereus.

❡ Definitio et Etymologia.

AMor Cupidineus, Græcè, ἐρωτικὸς, ȣ̃, ὁ, dicitur. Qui quid ſit, vide infra, vbi deſcribitur à Seneca, vbi dicit: Volucrem eſſe amorem, & reliqua.

Amor eſt animi deuinctio erga aliquid, ſiue id animatum ſit, ſiue inanimatum: honeſti, vtilis, iucundiue cauſà excitatus, contrarium eſt odium.

Amor eſt, inquit, animi concupiſcentia, quæ celerem habet ingreſſum, tardum verò regreſſum. *Theophraſtus.*

Magnum eſſe Deum amorem comprobat, apud Deos hominesque mirandum, cum propter alia multa, tum propter eius originem. Amor enim omnibus ad omnia eſt ingenitus. *Platonicus Phædrus.*

Amorem ſiue diuinum, ſiue angelicum, ſiue ſpiritalem, ſiue animalem, aut naturalem dicas, inſitiuam quandam intellige, comminiſcentemque virtutem, quæ ſuperiora quidem ad inferiorum prouidentiam prolicit: Æqualia rurſus ad ſocialem ſui inuicem communionem conciliat: ac poſtremò infima quæque prolectat, vt ad ſublimiora potioraque conuertantur, imò veluti fomite quodam igneo amplius ſuccenſa reſiliant. *Dionyſ. Areopagita in lib. de diuin. nom.*

Primo quidem factum cecinit Chaos, mox terram & Tartara, deinde prodijſſe amorem affirmat, cum quidem ſic interpretatur, vt intelligat per hunc inſitam vnicuique eorum, quæ ſunt, naturalem vim, cauſamque, qua eſſe expedit vnumquodque, quidem intellectu, illud autem ſenſu, id eſt, τὸ μὲν νοερῶς, τὸ δὲ αἰσθητικῶς. Idem fabulatur, amorem ex chao & terra natum. *Heſiodus in Theogonia.*

Amor neq; nos ſtatim, inquit, nec vehementer ab initio, quemadmodum ira inuadit, neque facilè ingreſſus diſcedit, quamuis alatus: ſed ſenſim ingreditur ac molliter, manetque diu in ſenſibus. Qui, quanquam diſcedit, aut tempore, aut ratione victus, non tamen penitus liberam relinquit animam, remanetque in ea veſtigium, veluti ſyluæ exuſtæ, aut fumantis, neque penitus ex oſsibus eijcitur, ignoraturque, quid ſit, vnde eueniat, quomodo ingreſſus? *Plutarch.*

Plato in Phædro ſcribit, quoſdam tradidiſſe, amorem dici à mortalibus ἔρωτα volatilem: ab immortalibus autem πτέρωτα, id eſt, alatum quendam, propter volandi neceſſitatem. *Cælius lib.* 23. *capite quarto.*

❡ Divisio.

Platonici Philoſophi, ex gemina illa vi humanarum animarum, intelligendi vna, generandi altera, duplicem Venerem deprehendere, quas & amores gemini comitentur. Equidem vbi humana ſpecies venuſtius concinnata ingerit ſeſe nobis, mens noſtra, quam eſſe in nobis Venerem vnam ſtatuimus, & quidem ſuperiorem, eam tanquam diuini decoris imaginem amplexatur & ſuſcipit: perque huius quandoque veſtigia ad illud arrepit, ſtruitque gradum. Generandi verò facultas, quæ altera dicitur Venus, pulchritudinis illecta radijs, ac permulſa, formam illi perſimilem geſtit effingere: quamobrem vtrobique amorem recognoſcimus. Sed contemplatur vnus, alter generare cupit, atque expingere, quod decentiſsimum animaduertit. Amor vterque honeſtus ac probandus, ſi modo fidei non confringat teſſeram, quando vterq; diuinam conſectatur imaginem. *Cælius lib.* 23. *c.* 3.

Amorem Heroa dici fortè, quoniam ὑπὸ τῆς ὁράσεως, hoc eſt, à viſione, ſubſtantiam habet, quando & Amor, qui affectio eſt, ab hoc habet inſtinctum: Amorem porrò Græci ἔρωτα vocant: quia, vt Plato, inquit, εἰσρεῖ, id eſt, influit, extrinſecus per oculos, quamuis etiam in Phædro ἀπὸ τῆς ῥώμης, id eſt, à robore ac vehementia dici ἔρωτα Socrates putat. *Plotinus.*

Plato triplicem ponit amorem, diuinum, ferinum, & humanum. Primus occurrente pulchro adſpectu ad diuinorum contemplationem animum extollit, ab omni procul labe remotus: ſecundus belluarum more coinquinat: humanus autem inter vtrunque conſiſtens, ſenſus quidem quadantenus oblectat, vitium tamen refugit. In ſympoſio, quo quiſque ex ordine conuiua de amore ſermonem habet, geminam ponit Venerem, cum gemino amore: primam, ſine matre cœleſtem & pudicam, quam ſequitur amor pudicus. Secundam, ex vtroque ſexu procreatam, impudicam, ex Dione: quam item amor ſequitur impudicus.

Sententias Biblicas quære in titulis: Adulterium, Fornicatio, Scortatio.

❡ Sententiæ Patrum

Quid eſt amor, niſi quædam vita duo aliqua copulans, vel copulare appetens, amantem, & quod ſcilicet amat, & quod amatur? *Auguſt.*

Amari non niſi nota poſſunt. *Idem.*

Amare alium non poteſt, qui ſeipſum non amat. *Idem.*

Quæcunque amore poſſeſſa ſunt, non ſine dolore pereunt. *Aug. de vn. Bapt.*

Non amatur, quod propter ſe non amatur. *Cont. Manic.*

Amatur aliquando res bona non amore. *De vti. cred.*

Sordes animi ſunt, amor quarumlibet rerum præter animum & Deum,

& Deum, à quibus ſordibus quanto quiſque eſt purgatior, tanto verum facilius intuetur. *Idem.*

Nihil tam durum atque ferreum, quod non amoris igne vincatur. *De mor. Eccle.*

Omnis creatura cum bona ſit, & benè amari poteſt, & malè. Benè, ſcilicet ordine conſtituto, malè, ordine perturbato. *De ciuitate Dei. lib. 25.*

Duas ciuitates duo faciunt amores. Ieruſalem facit amor Dei, Babylonem facit amor ſeculi. Interroget igitur ſe vnuſquiſque, quid amet, & inueniet vnde ſit ciuis. *Sup. Pſalm. 64.*

Qui amat, non laborat, omnis enim labor non amantibus grauis eſt. Solum amor eſt, quod nomen difficultatis erubeſcit. *Aug. 13. conſtat.*

Nulla maior eſt ad amorem inuitatio, quàm præuenire amantem, & nimis durus eſt animus, qui, ſi dilectionem nolebat impendere, nolit rependere. *De catech. rud.*

Nullo modo oneroſi ſunt labores amantium, ſed ipſi delectant: ſicut venantium, aucupantium, piſcantium. In eo enim quod amatur, aut non laboratur, aut labor amatur. *lib. de Sancta Vidu.*

Hoc habet impatiens amor, vt quem deſiderat, ſemper inuenire ſe credat. Ignorat ſiquidem iudicium, & ratione multoties caret, neſcit modum, nec aliud cogitare poteſt, quod diligit. Amor non accipit de impoſſibilitate ſolatium, nec ex difficultate remedium, nec conſilio temperatur, nec tempore frænatur, nec rationi ſubijcitur. *Amb. in ſerm. de aſſum.*

Crebra munuſcula, & ſudariola, & faſciolas, & veſtes ori applicatas, & oblatos ac deguſtatos cibos, blandaſque ac dulces literas ſanctus amor non habet. *In epiſt. ad Nepot.*

Amor formæ, rationis obliuio. *In epiſt.*

Vehementer claudit oculum cordis amor priuatus, ex quo fit, vt hoc, quod agitur, & graue eſſe non æſtimemus plerunque, cum agatur à proximo, & nimis deteſtabile eſſe videatur. *Super Ezech. homil. 2.*

Vis amoris hoc agere ſolet in animo, vt quem ſemper ipſe cogitat, nullum alium credat ignorare. *Hom. 5.*

In quantum quiſque amat, in tantum ad ingreſſum regioni appropinquat. In quantum verò amare negligit, in tantum ingredi recuſat. *Super Ezech.*

Nemo amatorum carnalium, etiamſi ſit ſupra modum inſaniens, ita exardeſcere poteſt in amorem dilectæ ſuæ, quemadmodum Deus effunditur in amore animarum noſtrarum. *Chryſoſt. hom. 24. ad Cor.*

¶ Poeticæ Sententiæ.

Ouid. 1. Remed.

Vtile propoſitum eſt ſæuas extinguere flammas,
Nec ſeruum vitijs pectus habere ſuum, &c.
Me duce damnoſas, homines, compeſcite curas:
Rectaq; cum ſocijs me duce nauis eat.

Ibidem.

Dum licet, & modici tangunt præcordia motus,
Si piget in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dum noua ſunt ſubiti mala ſemina morbi,
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
Nam mora dat vires, &c.

Ibidem.

Quale ſit id, quod amas, celeri circumſpice mente,
Et tua læſuro ſubtrahe colla iugo.

Ibidem.

Verba dat omnis amans, reperitq; alimenta morando:
Optima vindictæ proxima quæq; dies.

Ibidem.

Sed quia delectat Veneris decerpere flores,
Dicimus aſſiduè, cras quoque fiet idem.
Interea tacitæ ſerpunt in viſcera flammæ,
Et mala radices altius arbor agit.

Idem Epiſt. 16. Heroid.

Dum nouus eſt, cœpto potius pugnemus amori,
Flamma recens parua ſparſa reſedit aqua.

Sen. Hipp.

Compeſce amoris impij flammas precor.

Plaut. Trin.

—— Mille modis amor ignorandu' eſt
Procul adhibendus eſt, atq; abſtinendus. nam qui in amore
Præcipitauit, peius perit, quàm ſi ſaxo ſaliat. ——

Terent. And.

Ah quanto ſatius eſt, te id dare operam, qui iſtum amorem ex animo dimoueas tuo.
Quàm id loqui, quo magis libido fruſtra incendatur tua?

Propert. 2. 5.

Dum licet, iniuncto ſubtrahe colla iugo.

Virg. Eclog. 2.

Me tamen vrit amor, quis enim modus adſit amori?

Idem Æn. 4.

At regina graui iam dudum ſaucia cura,
Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni.

Ibidem.

—— Eſt mollis flamma medullas
Interea, & tacitum viuit ſub pectore vulnus.
Vritur infelix Dido, totaq; vagatur
Vrbe furens: qualis coniecta cerua ſagitta,
Quam procul incautam nemora inter Creſſia fixit
Paſtor agens telis, liquitq; volatile ferrum
Neſcius: illa fuga ſyluas ſaltusq; peragrat
Dictæos: hæret lateri lethalis arundo.

Ouid. 1. Met.

Vtq; leues ſtipulæ demtis adolentur ariſtis,
Vt facibus ſepes ardent, quas fortè viator
Vel nimis admouit, vel iam ſub luce reliquit:
Sic Deus in flammas abijt, ſic pectore toto
Vritur, & ſterilem ſperando nutrit amorem.

Idem 3. Met.

Sed tamen hæret amor, creſcitq; dolore repulſæ,
Et tenuant vigiles corpus miſerabile curæ,
Adducitq; cutem macies.

Idem 10. Met.

Noctis erat medium, curaſq; & corpora ſomnus
Soluerat virgo Cinyreia peruigil igne
Carpitur indomito, furioſaq; vota retractat:
Et modo deſperat, modo vult tentare, pudetq;
Et cupit, & quid agat non inuenit: vtq; ſecuri
Saucia trabs ingens, vbi plaga nouiſſima reſtat,
Quo cadat in dubio eſt, omniq; à parte timetur:
Sic animus vario labefactus vulnere nutat
Huc leuis, atque illuc, momentaq; ſumit vtroque.

Idem 2. Remed.

Artibus innumeris mens oppugnatur amantum,
Vt lapis æquoreis vndique pulſus aquis.

Idem Epiſt. 11. Heroid.

Fugerat ore calor, maciesq; adduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec ſomni faciles, & nox erat annua nobis,
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.

Idem Epiſt. 13. Heroid.

Siue latet Phœbus, ſeu terris altior exſtat,
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis.

Idem 2. Art.

Quod iuuat exiguum eſt, plus eſt quod lædit amantes,
Proponant animo multa ferenda ſuo,
Quot lepores in Atho, quot apes paſcuntur in Hybla,
Cærula quot baccas Palladis arbor habet,
Littore quot conchæ, tot ſunt in amore dolores.
Quæ patimur, multo ſpicula felle madent.

Ouid. Epiſt. 1.

Quid deceat, non videt vllus amans.

Sen. Hipp.

Quæ memoras ſcio
Vera eſt nutrix: ſed furor cogit ſequi
Peiora: vadit animus in præceps ſciens.
Remeatq; fruſtra ſana conſilia appetens.
Sic cum grauatam nauita aduerſa ratem
Propellit vnda, cedit in vanum labori,
Et victa prono puppis aufertur vado.
Quod ratio poſcit, vincit: ac regnat furor,
Potenſq; tota mente dominatur Deus.

Idem Med.

Cæcus eſt ignis ſtimulatus ira,
Nec regi curat patiturue frænos.
Haud timet mortem, cupit ire in ipſos
Obuius enſes.

Plaut. Trin.

Scio te ſponte non tuapte erraſſe, ſed amorem tibi
Pectus obſcuraſſe.

Propert. 2. 14.

Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis.
Scilicet inſano nemo in amore videt.

Ouid. 6. Art.

Quæris Demophoon, cur ſim tam mollis in omnes.
Quod quæris, quare non habet vllus amor?

Ouid. 2. Art.

Militiæ ſpecies amor eſt, diſcedite ſegnes,
Nec ſunt hæc timidis ſigna tuenda viris.
Nox & hyems, longæq; viæ, ſæuiq; labores,
Mollibus his caſtris, & dolor omnis ineſt.
Sæpè feres imbrem cœleſti nube ſolutum:
Frigidus in nuda ſæpe iacebis humo.

Idem Amor. 3.

Militat omnis amans, & habet ſua caſtra Cupido,
Attice, crede mihi, militat omnis amans, &c.
Quis niſi vel miles, vel amans & frigora noctis,
Et denſo mixtas perferet imbre niues?

Virg. Eclog. 10.
Omnia vincit amor, & nos cedamus amori.
Vir. Cei.
Omnia vincit amor, quid enim non vinceret ille?
Ouid. 1. Met.
Filius huic Veneris, figat tuus omnia Phœbe,
Te meus arcus, ait, quantoq́ animalia cedunt
Cuncta Deo: tanto minor eſt tua gloria noſtra.
Ouid. Epiſt. 3.
Quicquid amor iuſſit, non eſt contemnere tutum:
Regnat, & in ſuperos ius habet ille Deos.
Idem epiſt. 9.
Quem non mille feræ, quem non Stheneleius hoſtis,
Non potuit Iuno vincere, vincit Amor.
Sen. Hipp.
Hic laſciuus puer aere nitens,
Tela quam certo iaculatur arcu!
Labitur totas furor in medullas,
Igne furtiuo populante venas.
Non habet latam data plaga frontem,
Sed vorat tectas penitus medullas.
Nulla pax iſti puero, per orbem
Spargit effuſas agilis ſagittas.
Prop. 15.
Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti,
Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.
Idem 1. 30.
Quo fugis ah demens? nulla eſt fuga: tu licet vſque
Ad Tanaim fugias, vſque ſequetur Amor.
Non ſi Pegaſeo vecteris in aere dorſo,
Nec tibi Perſei mouerit ala pedes,
Vel ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ,
Nil tibi Mercurii proderit alta via.
Inſtat ſemper Amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.
Excubat ille acer cuſtos, & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.
Ouid. 10. Met.
Nec modus & requies, niſi mors, reperitur amoris.
Sen. Hipp.
Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Sero recuſat ferre quod ſubijt iugum.
Ouid. 1. Remed.
Tu modo qui quod amas ægrè dediſcis amare,
Non potes, & velles poſſe, docendus eris.
Sæpè refer tecum ſceleratæ facta puellæ:
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Terent. Eunuch.
Id vero eſt, quod mihi puto palmarium,
Me reppériſſe quo modo adoleſcentulus
Meretricum ingenia, & mores poſſet noſcere,
Maturè vt cum cognorit, perpetuò oderit.
Quæ dum foris ſunt, nihil videtur mundius,
Nec magis compoſitum quicquam, nec magis elegans,
Quæ, cum amatore ſuo, cum cœnant liguriunt.
Harum videre ingluuiem, ſordes, inopiam,
Quam inhoneſtæ ſolæ ſint domi, atque auidæ cibi,
Quo pacto ex iure heſterno panem atrum vorent:
Noſſe omnia hæc ſalus eſt adoleſcentulis.
Ouid. 2. Remed.
Si potes & ceras remoue, quid imagine muta
Carperis? hoc perijt Laodameia modo.
Ibidem.
Scripta caue relegas, blandæ ſeruata puellæ.
Conſtantes animos ſcripta relecta mouent.
Omnia pone feros, quamuis inuitus, in ignes,
Et dic, ardoris ſit rogus iſte mei.
Ouid. 3. Met.
Non bene conueniunt, nec in vna ſede morantur
Maieſtas & amor.
Boet. 3 12.
Quis legem det amantibus?
Maior lex amor eſt ſibi.
Incertus author.
Τίς θεὸν εἶπεν ἔρωτα; θεὸς κακὸν οὐδὲν ὁρῶμεν
ἔργον δ᾽ ἀνθρώπων αἵματι μειδιάει. id eſt:
Quis Deum dixit amorem? Dei malum nullum videmus
Opus. aſt hic hominum ſanguine ridendo gaudet.
Phocylides.
Σεμνὸς ἔρως ἀρετῆς, ὁ δὲ κύπριδος αἶσχος ὀφέλλει id eſt:
Venerandus amor virtutis, ſed Veneris infamiam auget.
Euripides in Medea.
Φεῦ, φεῦ. Βροτοῖς ἔρωτες ὡς κακὸν μέγα.
Mortalibus amores quam magnum malum.
Idem ibidem.
ἔρωτες οἱ περ μὲν ἄγαν
ἐλθόντες οὐκ εὐδοξίαν
οὐδ᾽ ἀρετὴν παρέδωκαν
ἀνδράσιν. εἰ δ᾽ ἅλις ἔλθοι
κύπρις, οὐκ ἄλλα θεὸς
εὔχαρις οὕτω.
Amores nimij
Cum acceſſerint: non bonam famam
Neque virtutem attulerunt
Hominibus: ſi temperata acceſſerit
Venus, non alia dea
Adeo gratioſa.
Ouid 1. Remed.
Ergo vbi viſus eris noſtra medicabilis arte,
Fac monitis fugias otia prima meis.
Hæc, vt ames, faciunt: hæc, vt fecere, tuentur.
Hæc ſunt iucundi cauſa, cibusq́ mali.
Otia ſi tollas, periere Cupidinis arcus,
Contemptaq́ iacent & ſine luce faces.
Idem.
Et in vacuo pectore regnat amor.
Amor. 1. Sen. Oct.
Vis magna mentis, blandus atque animi calor,
Amor eſt: iuuenta gignitur luxu, otio
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem ſi fouere, aut alere deſiſtas: cadit,
Breuiq́ vires, perdit extinctas ſuas.
Propert. 3. 12.
Quicunque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
Nonne putas miras hunc habuiſſe manus?
Hic primum vidit, ſine ſenſu viuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra ventoſas addidit alas,
Fecit & humano corde volare Deum.
Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda,
Noſtraq́ non vllis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus eſt armata ſagittis,
Et pharetra ex humero Gnoſſia vtroque iacet.
Ante ferit quoniam tuti quam cernimus hoſtem,
Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.
Plaut. Trin.
Amoris artes eloquar, quemadmodum expediant. Nunquam
Amor quenquam niſi cupidum hominem poſtulat in plagas
Conijcere: cupit, eos conſectatur, ſubdole blanditur, ab re
Conſulit, blandiloquentulus, harpago, mendax, cuppes, auarus,
Elegans, diſpoliator, latebricolarum hominum corruptor,
Blandus, inops, celati indagator, nam qui ab eo quod amat
Quam extemplo ſæuis ſagittis percuſſus eſt, ilico res foras
Labitur, loquitur: da mihi hoc, hoc mel meum. me amas, ſodes.
Ibi ille cucullus: ocelle mi, fiat & iſtuc: & ſi amplius vis dari
Dabitur: ibi illa pendentem ferit, iam amplius orat, non ſat
Id eſt mihi ni amplius etiam quod bibit, quod comeſt.
Quod facit ſumpti, nox datur, ducitur familia tota,
Veſtiſpicæ, vnctor, auri cuſtos, flabelliferæ, ſandaligerulæ,
Cantrices, ciſtellatrices, nuntij, renuntij, raptores panis & peni
Fit ipſe, dum illis comis eſt, inops amator.
Sen. Hipp.
Deum eſſe amatorem, turpiter vitio fauent
Finxit libido, quoque liberior foret.
Titulum furori Numinis falſi addidit:
Natum per omnes ſcilicet terras vagum
Erycina mittit. ille per cœlum volans
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnumq́ tantum minimus in Superos habet.
Vana iſta demens animus adſciuit ſibi.
Veneris numen finxit, atque arcus Dei.
Idem Oct.
Volucrem eſſe amorem fingit immitem Deum
Mortalis error, armat & telis manus,
Arcusq́ ſacros inſtruit ſæua face:
Genitumq́ credit Venere, Vulcano ſatum.
Plaut. Amph.
Nam in hominum ætate multa eueniunt huiuſmodi,
Capiunt voluptates, mox rurſum miſerias.
Iræ veniunt, redeunt rurſum in gratiam.
Verum iræ, ſi quæ fortè eueniunt huiuſmodi
Inter eos, rurſum ſi reuentum in gratiam eſt,
Bis tanto amici ſunt inter ſe quam prius.
Terent. And.
Amantium iræ amoris redintegratio eſt.

Ouid. 2. Art.

Quæ modo pugnarunt, iungunt ſua roſtra columbæ,
Quarum blanditias, verbaq; murmur habet.

Ouid. 2. Remed.

Vt penè extinctum cinerem ſi ſulphure tangas,
Viuet, & ex minimo maximus ignis erit:
Sic, niſi vitaris, quicquid reuocabit amorem,
Flamma redardeſcet, quæ modo nulla fuit.

Boetius l. 4. Metr. 6.

Hic eſt cunctis communis amor.
Repetuntq; boni fine teneri.
Quia non aliter durare queant.
Niſi conuerſo rurſus amore
Refluant cauſæ, quæ dedit eſſe.

Propert. 2.

Omnes humanos ſanat medicina dolores:
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phyllirides.
Et Deus extinctum Creſſis Epidaurius herbis
Reſtituit patrijs Androgeona focis.
Myſus & Æmonia iuuenis, qua cuſpide vulnus
Senſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.
Hoc ſi quis vitium potuit mihi demere, ſolus
Tantaleâ poterit tradere poma manu.
Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Nec tenera aſſiduâ colla grauentur aqua.
Idem caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.

Prop. 2.

Errat, qui finem veſani quærit amoris,
Verus amor nullum nouit habere modum.

Plaut. Truc.

Bis perit amator: ab re, atque animo ſimul.

Plaut. Ciſtell.

—— *Amor & melle & felle eſt fœcundiſſimus:*
Guſtu qui dat dulce, amarum ad ſatietatem vſq; oggerit.

Ex Antholog. ſacra Iac. Bill.

Ei nihil eripi poſſe, qui nihil præpoſterè amat.
Vis tibi nil fures rapiant, nihil vlla tyranni
Vis adimat? procul hinc ſit tuus omnis amor.
Non pereunte Deo, pereant licet omnia vitæ
Commoda, vita licet deſerat ipſa pios.
Nil perit his: nam plena manent ea pectora ſemper,
Diuinam pietas quæ facit eſſe domum.
Qui nunquam in fluxis rebus defixit amorem,
Omnibus amiſſis perdidit ille nihil.

Ex Menandro.

Οὐδέποτ᾽ ἀληθὶς ἐδὲν ἐθ᾽ ἥδ πατὴρ
Ἐϊωθεν ἀπειλεῖν, οὔτ᾽ ἐρῶντ᾽ ἐρωμένη.
Vt irritæ parentis in prolem ſuam:
Sic & in amicam ſunt amatoris minæ.
Ἔρωτα παύει λιμὸς, ἢ χαλκῦ σπάνις.
Amorem inopia ſedat, aut ſedat fames.
Γέρων ἐραςὴς, ἐσχάτη κακὴ τύχη.
Senex amore captus, vltimum malum.
ὀργὴ φιλέντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον.
Eſt ira nulla amantium durabilis.
ἀλλ᾽ ὅταν ἐρῶντα νῦν ἔχειν τὶς ἀξιοῖ,
Παρὰ τίνι τὸ ἀνόητον ἔτος ὄψεται;
Carere amantes mente ſi quis non putat,
Quos eſſe potius mentis expertes putet?
Φύσει πῶς εὐάγωγός ἐςι πᾶς ἀνὴρ ἐρῶν.
Amans præbere ſe ſolet tractabilem.
Πολλοῖς ὑπέκκαυμ᾽ ἐστ᾽ ἔρωτος μεσική.
Pleriſque fomes eſt amoris Muſica.

¶ Sententiæ Philosophicæ.

Amorem, quem φάνητα vocat, principium ponit rerum humanarum *Orpheus in carminibus.*

Amorem dicit amicitiæ, & concordiæ, libertatis quoque inſtrumentum: ideo ad ſalutem Reipub. plurimum conferre. Sapientes alij (vt ait Athenæus) cum procul ab omni turpitudine iudicabunt, & gymnaſijs vnà cum Mercurio & Hercule ſtatuerunt, cui ſacrificabant. Nam amorem & honeſtam voluptatem, quæ ex virtute prouenit, deliciæ corporis infirmauerunt, vt Seneca teſtatur in epiſtolis: Neque voluptas, inquit, cauſa virtutis, more Epicuri, ſed acceſſio eſt. Virtus enim, non quia delectat, placet: ſed quia placet, delectat. *Zeno Stoicus.*

Amare ſic incipe, tanquam non liceat deſinere. *Sen. lib. de mor.*

Ames parentem, ſi æquus eſt: ſin aliter, feras. Amans iratus multa mentitur ſibi. *Idem in prouerb.*

Amans quid cupiat, ſcit, quid ſapiat, non videt. Amans quod ſuſpicatur, vigilans ſomniat. Amor extorqueri non poteſt, ſed elabi poteſt. Ab amante lachrymis redimas iracundiam. Amare iuueni fructus eſt, crimen ſeni. Amor eſt otioſæ cauſa ſollicitudinis. *ibidem.*

In Sympoſio Socrates aſſerit, ſe nihil præter ama
Phædrus verò maximorum bonorum cauſam eſſe
nuntiat: nec ſe inuenire, quid melius accidere poſſ
quàm optimus amator, aut amatori, amatus quàm op
ſe quidem duo, quæ à pueritia per omnem vitam ab
debeant à rebus turpibus; Verecundiam & honeſti ſt
autem nobis neque diuitiæ, neque honores præſta
tius, ac melius quàm amor, neque abſque ijs duob
vnquam, aut priuatus homo præclarum aliqu
perficere poterit. Nec vllus adeo ignauus erit, quem
inflammet ad virtutem, diuinumque reddat, vt viro fo
euadat. Nam quod Homerus dicit, vim furoremque
buſdam heroibus inſpiratum, hoc amor amantibus eff
etiam pro altero mori amantes ſoli eligunt, nec viri tan
mulieres quoque.

Παλαιὸς γὰρ ὁ λόγος ἀληθὴς ὢν μάλα μὲν ὀρθῶς τὴ
ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται. id eſt: Verum eſt enim
verbum, rectè atque aptè dictum: Similitudinem amo
rem eſſe. *Plato lib. 6. de LL.*

Minimè tibi amandos eligas, qui in reddendis beneficijs
vitæ officijs fuerint negligentes: nec auaros, qui tantum
commodo ſtudent: nec mendaces ac ſubdolos, nec volup
ventri ſomnoque & Veneri nimium indulgentes. Tales en
boni in commune officium amoris conferre ſperes, ſed eo
tius commercium fugiendum. Nam bonus ignauum,
minimè probat, nullo pacto eligere poterit. *Xenophon*
rio 2.

De Gratis Amoribus. Dialog. LXII.

Franciſc. Petrarch.

Gavd.

Gratis fruor amoribus. R. Gratis inſidijs opprimeris. G
vror amoribus. R. Bene ais vror. Eſt enim amor latens
tum vulnus, ſapidum venenum, dulcis amaritudo, delectabi
bus, iucundum ſupplicium, blanda mors. G. Amo, & viciſſim
R. Primum noſſe potes, ſecundum in ambiguo eſt, niſi forte
num muliercula tuç murmur in teſtimonium tuũ trahis. G
haud dubie. R. Perſuaſit (vt video) nec magnum perſuadere
tibus, omnis amans cœcus, & credulus. Quod ſi fidem in iur
to amatorio vis ineſſe, ſcriptum ab amante chirographum
in glacie teſtibus auſtris in medium profer. Sed, o inane, ni
pudicæ præſertim credas fœminæ, ſexus, ardor, leuitas, con
mentiendi, fallendi ſtudium, fructusque fallaciæ, hæc ſingu
toque maxime hæc omnia, quicquid illius ore prodierit, ſuſp
faciunt. G. Amo, quod iure animum delectet, & dulciter
R. Credis ex me audire, quod ille magiſter amorum ait, vt i
ardens gaudeas, & vento tuo nauiges voluptatis? id quide
conſilij eſt. Ego verò quò ſuauius arſeris, eò cautius ex incen
giendum conſulo. Tunc ſunt mala periculoſiſſima, cum dele
Sæpè ſuauitatem hanc duriſſimus finis exaſperat. G. Amo, a
R. Vt ſit ita, quid niſi duplex nodus, nexus arctior, graue diſc
melius de te ſperarem, ſi amares tantum, non etiam amareris
enim facilitatem amoris, atque difficultatem æquè nociua
dam dicant, quod facilitate animus capiatur, cum difficultate
tendat, ego tamen ita ſentio nihil ad amandum efficacius, qu
mari, contraq; nihil eſſe, quod magis ab amando deterreat,
ſcire ſe non amari, nec amatum iri credere, quamuis id non
creditura ſit cœca & cupida mens amantis, qui vnus eſt ex illo
ge, de quo ſcribitur, quod qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt. G
mo ego cum gaudio. R. Qui quàm malè ſibi eſt, non ſentit, o
puit, qui malo ſuo gaudet, inſanit. G. Apud me fateor delect
eſt amare. R. Odioſum mallem ac moleſtum, quo & fuga
promptior foret, & propinquior ſpes ſalutis, nunc delectatio
bum alit: ſanus enim fieri reſpuit, quem delectat ægrotare. G
libet, apud me quidem ingenuum eſt amare. R. Vt quiſque ſap
loquitur, apud me verò ſeruile prorſus & languidum, & quod
tiſſimos etiam viros emolliat eneruetque, dicam, quod nemo
qui neſciat, nemo erit, qui audiens non miretur, ſic magnarum
rum recordatio vel ſcientibus admiranda eſt. Neue omnia ſe
quod nec neceſſarium puto, nec poſſibile, duarum toto orbe cl
ſimarum gentium duos longe præſtantiſſimos duces ad mem
am reuoca. Iulius Cæſar victor in Gallijs, in Germania, in Brit
nia, in Hiſpanijs, in Italia, Theſſalia, in Ægypto, idemque mo
Armenia, in Ponto, in Africa, & rurſus in Hiſpania ſupremo Ma
victurus. In medio tantarum victoriarum ab amore regio inter
apud Alexandriam victus eſt. Hannibal apud Thraſymenum
apud Cannas victor, at demum in patria vincendus ſua pr
apud Salapiam Apuliæ oppidum, quo inexcuſabilior ſit, me
tricio amore ſubactus eſt. Quanta tibi videtur mali vis, quæ ta
duros animos, tam rigida pectora leni frangat incurſu, tam ra
dos pedes, tam fortia brachia fragilibus vinclis liget. Linquo
buloſa, & vetera nimis. In beluas transformatum Iouem, ridic
lis Martem vinculis implicitum, duris mentem penſa digitis He
culem. Ad hæc & Leandrum fluctibus, Biblida lachrymis, Pr

ria cuſpide Pyramum Hyphin laqueo pereun-
tius atque ſonantius, & Græcorum duces de
notis Troiam flammis ardentem, abſque his
milibus, ſatis duo illi, quos præmiſimus ad
agitur, vel magnitudine nominum, vel hi-
GAV. Amo, quid de odio dices: ſi amorem
accipis, vtrumque damnabo, neque ideo bo-
quod aduerſum malo ſit. Duo enim extrema
a, pariterque à medio, hoc eſt, à virtute, di-
mala ſunt. G. Ergo malum eſt amare? hoc ego
nihil melius inuenio. R. Credo, hercle, vt eſt animus,
opinionem mutat. G. Oderint quos delectat, ego amabo.
atque amorem indifferentia dixerim. Nam vt odiſſe
amare virtutem, æque laudabile eſt, ſic ſeu virtutis
amor æque damnabile. Et ad ſummam: vix inue-
per ſeipſum ſic laude vel infamia dignum ſit, quin
laus ac vituperatio altera locum ſumat alterius. Tu
G. Quid amem niſi quod cæteri. R. Non omnes
Fuerunt, qui amarent Deum tam enixe, vt pro amore
quidem & ſeipſos, vitamque ſuam proieciſſe lucrum di-
Fuerunt, qui non altius aſpirantes pro nuda virtute, aut pro
fecerent, numerarem, niſi innumerabiles eſſent. G. Ego
fui vnquam, nec virtutem vidi, amo quæ cerni poſſunt.
amas, niſi quod cerni poteſt, niſi igitur magnum amas,
obuias præcepto illi vulgatiſſimo: Nolite amare
quæ non videntur, quæ enim videntur, tempora-
autem non videntur, æterna. Vos autem cœci animo,
æternum nihil non dicam amare, ſed nec intelli-
quidem idonei vobiſcum peritura ſectamini, &
affectus honeſto tegentes velo, libidinem dicitis amo-
colitis, illum fandi licentia Deum facitis, vt probra ve-
cœlum tegit, excuſet. Quid enim Deo authore fit per-
erigite Deo veſtro aras, ac thura porrigite, ille vos
Immo vero, cœli Deus illum & vos trudet in tar-
iuueniles ludos in calumniam trahis, amo, da veniam.
R. poſcenda eſt venia, ipſe tibi ignoſce, neque enim
te, lædis, & ah miſer, quos inter ſcopulos fragilem
G. Iuuat ita viuere, nec intelligo, quidnam vetet? R.
peccare, miſerius delectari, miſerrimum excuſare,
peccatum, & tum demum conſummata materia eſt,
voluptatis opinio quædam honeſtatis acceſſerit.
G. nec poſſum aliter, nec volo. R. Poſſes nempe, ſi velles,
volaentibus annis voles, ſiquidem cum in multis
in hoc morbo euenit, vt ſæpe virtuti tentatum fru-
vltro dies longior afferat. G. Nulla me dies non
viderit. R. Age igitur lude, inſani, ſummo lætare, ex-
G. Ego vero non flebo, ſed canam, meque ipſum
carminibus conſolabor. R. Eſt hoc quidem, de
poſſunt, & quando huc me trahis, inſiſtam: inter
fateor, mira hæc amantium amentia, non ſolum apud
conſuetudine in naturam verſa furor omnis excuſabi-
apud vtriuſque linguæ doctiſſimos. Nam & poetas Gra-
quædam de alienis, multa de ſuis amoribus plau-
conſcripſiſſe compertum eſt, atque vnde morum infa-
bantur, eloquentiæ gloriam conſecutos. Tolerabilior
Sappho, ætas, ſexus, animi leuitas, puellam excuſant.
Sed qui Anacreonti facias? Quid Alceo? quorum vterque non
inſignis, ſed vir fortis, & rebus geſtis in ſua Republ.
ſeu quid ex veſtris Ouidio, Catullo, Propertio, Ti-
nullum ferme niſi amatorium eſt poema, quan-
Poetas, quibus neſcio, vnde maior licenta data eſt, &
vitæ duces arguam philoſophos, vbi hercle gaudeas,
multo plus veſtris fuiſſe quam Græcis, vix enim occur-
aliquis tam perditus, qui (non dicam) tale aliquid fe-
non libere totum hoc vanitatis genus irriſerit, atque
apud illos tamen non communes quoſque, ſed ſeueriſ-
philoſophorum Stoicos, ipſumque (quod miraberis) Plato-
errore verſatos ſcimus. Amaturum quidem ſapientem
Stoici, & ſane ſi de amore conueniat, non falluntur. Amabit
ſapiens, vt dixi, amabit & proximum, amabit virtutem,
patriam, parentes, filios, fratres & amicos, & ſi verus ſa-
etiam inimicos amabit, non propter illos (fateor) ſed
qui hoc iubet. In his omnibus (oro te) quis locus eſt
Sic enim Ciceronis Tuſculano diffinitum legimus,
conatū eſſe amicitiæ faciēdæ ex pulchritudinis ſpecie.
Quis cœcus vt non videat, quid ſibi velit hæc pulchritudo, re-
quærit illic Cicero: Quis eſt enim, inquit, iſte amor amici-
deformem adoleſcentem quiſquam amat, neque for-
? nimirum ætas & forma cum delinimentis ſuis ſunt
amicitiæ fundamenta, quæ honeſtius ſic dicitur, quam libi-
tamen apertis ſaniſque oculis facile cernitur: Itaque tota
vt ſit amor quiſquam in rerum natura ſine ſolicitudi-
ne, que deſiderio, ſine ſuſpirio, & ardenti cura, ſit hic ſane per-
ſapienti, vacat enim omni libidine, vt Cicero idem ait, om-
multu, atque angore animi, quæ maxime vitanda ſunt ſa-
. Cæterum non vt fando rerum facies velari ſic mutari ve-
ritas rerum poteſt, ſermo autem nobis nunc non niſi de libidinoſo amore ſuſceptus eſt, qui his multiſque aliis magnis malis vacare nullo poteſt modo. Et hæc quidem de Stoicis: ad Platonem venio, qui philoſophorum princeps, imo (vt aiunt) Philoſophorum Deus. Etſi in hoc multi litigent, in omni autem quæſtione non plurium, ſed maiorum, meliorumque iudicio ſtandum eſt. Plato, inquam, vtique ſummus vir de amoribus ſuis etiam turpibus, quanquam vero philoſopho nulla libido non turpis & inconceſſa ſit (pace tanti viri dixerim) multa licentius ſcripſit, quam quibus Platonicum nomen ſcribendum eſſet. Scripſit tamen, & quod nollem, ſcripta extant. neque tam celebris famæ notam, neque iudicium poſteritatis erubuit, curam hanc metumque omnem vincente impetu paſſionis animum vrgentis, ſtylique dulcedine calamum excitantis, quæ vel in turpi pudendaque materia tanta illi eſt, vt Epicureis magis quam Platonicis in rebus, quaſi ſolis in ludo Platonici radios cernas ingenij, & hanc ipſam poſt Platonem multis video cauſam fuiſſe, vt ſcripta relinquerent, quæ vel honeſtius non ſcripſiſſent, vel conſultius deleuiſſent, multis vt idem faciant, futuram eſſe coniicio, ſed famoſiorem attigi. Proinde quod ad reprehenſionem attinet inſaniæ talis, & aliqua diximus, ac multa & varia dici poſſunt, quod ad remedium vero, non pauca. Nam ad illam (quam dicis conſolationem mali huius) quam tibi de carminibus prouenturam fingis, breuiſſimum Flacci carmen, ac percunctatio illa pro reſponſo ſit:

Hiſcine verſiculis ſperas tibi poſſe dolores,
Atque æſtus, curaſque graues è pectore pelli?

Loquendo canendoque amor alitur, accenditurque, non extinguitur, nec lenitur, vt quos memoras cantus & carmina tuorum non fomenta, ſed irritamenta ſint vulnerum. GAVD. Credere iam tandem admonitus, & expertus incipio: quamobrem ſi libet, omiſſis aliis, ad remedia ſtylum verte. RAT. Multi olim iſta conquirere niſi ſunt, in quibus Naſo mirus medicus morbi amantior, quam ſalutis, cuius quædam leuia, quædam fœda vel inefficacia tamen eſt aduertere. Scripſere alij, inter quos Cicero breuiter potenterque ad ſummam pauca hæc ſunt, quæ de multis electa probauerim: loci mutatio, quæ vt corpori ſic animo ægrotanti, ſalubris interdum eſt. Euitatio omnium fugaque diligens, quibus amati vulnus memoria retraharis, occupatio quoque, traductioque animi ad alias curas, nouaſque ſollicitudines, quibus morbi veteris veſtigia deleantur. Cogitatio vehemens & aſſidua; quam turpe, quam triſte; quam miſerum. Poſtremo, quam breue, quam labile, quam nihil ſit omnino, quod difficultatibus tantis appetitur, quam facile, quantoque melius vel impleri aliter aliiſque viis, vel contemni penitus poſſit atque abiici, interque rerum viliſſima deputari. Multos præterea curauit pudor, quod maxime generoſis animis accidit, dum obſeruetur infamia, irriſioque, dumque ſe digito ſignari, vulgique fabulam fieri dolent, dum ſub oculos redit rei fœditas, fructu vacua, plena dedecore, plena periculis, plena doloribus, ac pœnitentiæ cauſis, ad extremum proderit excuſationibus ac falſis opinionibus reiectis veras induere, nihil hic naturam, nihil fatum, nihil ſtellas agere, nihil denique niſi ſolam animi leuitatem, atque liberum iudicium. Eſt enim in ægrotantis arbitrio vt ſanus fiat mox, vt bona fide velle cœperit, & blandæ conſuetudinis nexus dulces abruperit, laborioſum certe, ſed volenti poſſibile. Eſt quidem (vt grauiſſime ait Cicero) illud, quod in omni perturbatione dicitur demonſtrandum, nullam eſſe niſi opinabilem, niſi iudicio ſuſceptam, niſi voluntariam: etenim ſi naturalis amor eſſet, & amarent omnes, & ſemper amarent, & idem amarent, neque alium pudor, alium cogitatio, alium ſatietas deterreret. Nempe hoc vltimum ſatietas à quibuſdam inter remedia ponitur, ab aliis autem amor nouus, quo, vt cenſent, vetus amor, quaſi clauus clauo pellitur, quod quamuis Artaxerxi Perſarum Regi, quem Aſſuerum ſacræ vocant literæ, & ſuggeſtum ab amicis, & effectum vtile deprehenſum, author expreſſior ſit Ioſephus, de euentu quidem non litigo, de electione pronuntio. Itaque duo hæc vtilia fortaſſis interdum, ſemper certe periculoſa crediderim, ſi neque horum aliquo; neque omnibus conualeſcas, ad morbi cauſas animo recurrendum erit. Hæ vero (ni fallor) primæ omnium, ac maximæ ſunt valetudo & forma elegans, opes, otium, iuuenta, Vt corporis ergo, ſic animi morbis contraria optime medebuntur ægritudo, deformitas, inopia, graue negotium, ſenectus errorum iuuenilium caſtigatrix eximia, hæc mihi ſunt vltima dura quidem, ſed pro magnitudine peſtis optanda remedia.

¶ APOPHTHEGMATA.

Crates amore laborantibus oſtendit remedia. Amori, inquit, medetur fames: ſin aliter, tempus, quod ſi nec his vti poſſis, laqueus, luxus fere alit amorem, tempus omnia aut tollit, aut certe mitigat. Hæc remedia ſi nihil proſunt, ſupereſt laqueus, vt morbus finiatur ſuſpendio. *Laert. lib. 6.*

Idem ſæpenumero dixiſſe fertur, Amorem inermem quidem incedere, dormire tamen loricatum. Notat autem, amorem ſubditorum erga ſuos principes tanti fieri, vt princeps, cui beneuolentia

ſuorum ſatis perſpecta eſt, non ſibi timeat, etſi ſolus interdiu ambulet. Noctu tamen ſemper adhiberi corporis cuſtodes. *ibidem.*

Diogenes amorem dixit otioſorum eſſe negotium, quod hic affectus potiſſimum occupet otio deditos. Ita fit, vt dum otio vacant, in rem negotioſiſſimam incidant, nec interim tamen quicquam bonæ rei agant. *Laert. lib. 6.*

Zeno formoſo dicenti, ſibi non videri futurum vt ſapiens amaret: Nihil, inquit, eſſet vobis formoſis infelicius. Quiſquis enim docet, admonet, inſtituitque ad virtutem adoleſcentes, vtique amat. Atque is demum verus eſt amor. Nam qui vulgo dicuntur amare, ſuum venantur commodum cum incommodo adamati. *Laert. lib. 7. c. 1.*

Prodicus aiebat, cupiditatem geminatam amorem eſſe: amorem vero geminatum inſaniam fieri. *Stob. ſerm. 62.*

Apollonius: Eunuchus quidam quum deprehenſus eſſet cum pellice regis Babyloniæ, præſentem Apollonium rex interrogat, quid de eunucho faciendum iudicaret: at ille: Quid niſi vt viuat? Admiranti autem regi ſubiecit, Omne ſupplicium, ſi viuet, ob amorem patietur. *Bruſon. lib. 1. c. 2.*

Politys rex Thraciæ, Troiani belli tempore, cum Troiani pariter & Græci legationem ad ipſum miſiſſent, auditis vtriſque pronunciauit, vt Paris redderet Helenam, & à ſe pro vna duas formoſas abduceret vxores. Sapuiſſet Paris, ſi hoc feciſſet. Nam vna ſatis fruitus, habuiſſet duas nouas, & patriæ conſuluiſſet. Quis autem non miretur Græcorum humanitatem, quibus ſat erat futurum, ſi tantum redderetur, quæ cum adultero tamdiu dormierat? *Plut. in apophth.*

Cato Maior amantis animum dicebat in alieno corpore viuere: quod hodie quoque celebratur, Animam illic potius eſſe, vbi amat, quam vbi animat. *Plut. in eius vita.*

Idem affirmabat, inſanos prudentibus longe vtiliores eſſe, quam inſanis ſapientes. Quippe qui ſapientes, cum ſtultorum errata inſpicerent, ob id in melius vitam mutare ſolerent. At amentes, quum diſcendi capaces non ſint, ex ſapientum benefactis fructum percipere nullum poſſunt. *Fulgoſ. lib. 7. c. 2.*

Populia Marci filia, miranti cuidam, quid eſſet, quapropter aliæ beſtiæ nunquam marem deſiderarent, niſi cum prægnantes vellent fieri, reſpondit: Quia beſtiæ ſunt. *Macrob. lib. 2. c. 5.*

Iulia, Cæſaris Auguſti filia, quum conſcij flagitiorum admirarentur, quomodo ſimiles Agrippæ filios procrearet, quæ tam frequenter vulgo poteſtatem corporis ſui faceret? reſpondit: Quia nunquam niſi naue plena vectorem tollo. *Macrobius lib. 2. cap. 5. Saturn.*

Anonyma mulier quædam dixerat ſe deperire amore Veſpaſiani, ei productæ quum pro concubitu ſeſtertia quadraginta donaſſet, roganti diſpenſatori, quo titulo vellet eam ſummam rationibus referri, dixit, Veſpaſiano adamato *Sueton.*

Ariſtoteles Cyrenæus ab amico quodam percontatus, an amor coitus gratia fieret? Neque eius gratia, neque ſine eo, reſpondit. *Stob. ſerm. 61.*

Panætius adoleſcentulo quærenti, an ſapiens amaturus eſſet; De ſapiente, inquit, videbimus. Mihi & tibi, qui à ſapiente longe abſumus, non eſt committendum, vt incidamus in rem commotam, impotentem, alteri emancipatam, vilem ſibi. *Bruſonius lib. 1. cap. 2.*

Theophraſtus interrogatus, quid eſſet amor? reſpondit, animæ otioſæ affectus. *Stob. ſerm. 52.*

¶ SIMILITVDINES.

Chryſoſtomi, ſicut herbæ ex humore naſcuntur & creſcunt: ſic homines per amorem incipiunt, & augentur. *c. 19. Matth. hom. 32.*

Seneca. Quemadmodum frondium iactura facilis eſt, quia renaſcuntur: Sic iſtorum, quos amas, quoſque oblectamenta vitæ putas eſſe damnum, quia reparantur, etiam ſi non renaſcuntur. *Lib. 2. epiſt. 105.*

Philippi Beroaldi, Quemadmodum radius à ſole, calor ab igne, rigor a glacie, candor à niue, nequeunt ſeparari: Ita ab amore diuelli non poſſunt beneuolentia, ſocietas, neceſſitudo, concordia. Hic eſt enim amabiliſſimus amicitiæ nodus, princepſque ad beneuolentiam conglutinandam. Vnde ab amore, amicitiam nuncupatam eſſe, Sapientes tradiderunt. *In oratione habita, in principio enarrationis Propertii.*

Quod eſt in nauigio gubernator, quod in ciuitate magiſtratus: quod in mundo ſol, hoc inter mortales eſt amor. Nauigium ſine gubernatore labaſcit, ciuitas ſine magiſtratu periclitatur, mundus ſine ſole tenebricoſus efficitur: & mortalium vita ſine amore vitalis non eſt. Tolle ex hominibus amorem, ſolem è mundo ſuſtuliſſe videberis. Huc adde, quod hic Deus à nobis omnem ruſticitatem amolitur, omnis elegantiæ, omniumque munditiarum pater eſt. Vnde venuſte Plautinus ſenex amorem Deum appellat munditiantem, eumque nitidis nitoribus ait antecellere. Da mihi hominem efferum atque truculentum: hunc amor veſtigio mollem reddet & manſuetum. Da rudem & ruſticanum: ſtatim ab amore fiet ingenioſus & vrbanus. Da incultum, ab amore cultiſſimus efficietur. Denique ſegnities omnis ſomnus lethargicus, marcor, ſqualor, incuria ex amoris contubernio eliminantur, in quo induſtria, vigilantia, ſolertia, cultus, nitor, commorantur. Atqui (amo-
ſator) Quid tantopere (inquit) hunc Deum laudas & c…
multos mortalium dementes fecit, qui multos à ſemita …
viam vitiorum decliuem præcipitauit, qui multis exi…
nauit. Huic tam ſeuero obiurgatori, tamque aſpero am…
natori, ita breuiſſime reſpondeo. Non eſt iſta amoris culpa…
minum, qui amare neſciuerunt. Sicut enim eſt quidam …
rebus, ſunt quidam præſcripti fines, quos vltra progredi ne…
in amore eſt quædam mediocritas adhibenda *ibidem.*

Chryſoſtomi: quemadmodum ignis admotus ceræ faci…
eam: Sic & amoris calor, rerum faſtum & arrogantiam …
tius quam ignis ſoluit. *cap. 5. ad Galat.*

Diogenis, quemadmodum venenum mulſo commixtum …
cedinem bibentibus primum gratum eſt, paulo poſt au…
mortis agonem ſentiunt: Sic quoque formoſis ſcortis oper…
tes, initio voluptatem ſentiunt, quam tamen perpetuus do…
ſequitur. *Apud Laert. lib. 6.*

Tyrij Platonici, ſicut in numulariis contingit: vt diſqui…
cet oporteat, vter eorum ſagacius à probabili nummo adult…
dignoſcat, numque, qui probabilis ſpeciem tantum geren…
mittit, longe arceamus ab arte, qui autem veram notam co…
hunc & artem callere fateamur: Eodem pariter modo am…
artem, pulchri naturæ veluti nummo cuidam admouere …
Sermon. 8.

Xenophontis, vt ignis tangentes quidem propeque aſta…
Pulchri & formoſi non item: procul enim aſtantes inflamma…
Stob ſerm. 64.

Procli, quemadmodum in contemplatione Phyſica imp…
tum eſt vita ſophiſtica, procliuitaſque ad illam trahens infer…
ab ipſa entium contemplatione, ad imaginationem caducis …
rem: Sic in amatoria eleuatione turba popularium amator…
pedimentum eſt, ſimulans amatorem verum, & animam …
bonis cœleſtibus in terrena & tenebroſa detorquens. Sim…
ſanctiſſimis quibuſque expiationibus atque ſacris, antequ…
Deus adſit, palam occurrunt dæmonum quidam impetus …
rum, aſpectus noui quoque eos, qui expiantur, perficiunturq…
turbantes, & à ſinceris bonis ad materiam deflectentes, *de a…
dæmone, fol. 383.*

Plutarchi. Vt hedera vndeuis ex ſe inuenit, quo ſe allige…
mor etiam iis capitur, quæ non amantem offendunt. *In Mor…*

Roterodami. Vt radix, quam Medici vulgo Rebarbarum …
cum ſit biliola, tamen peculiari quadam vi bilem pellit: Ita …
nunquam, vt amor pellat amorem, ceu clauus clauum, ita …
dolor dolorem. *In ſimil.*

Vt Echeneis, licet exiguus piſcis, nauem velis citatam re…
ita animum ad honeſta properantem puella quæpiam …
quam reuocat, ac retardat affixa. *ibidem.*

¶ ADAGIA.

Felix Corinthus, at ego ſim Teneates. εὐδαίμων γε Κόρινθ…
εἴην Τενεάτης.

*Tempeſtatiuum fuerit hoc uti, quoties in contentione duo…
inficiabimur, alterum quidem præſtantius, verum alteru…
arridere placereque animo noſtro.*

Quot homines, tot ſententiæ. ἄλλος ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται…
Item. Suus cuique mos eſt. *Perſius.*

Mille hominum ſpecies, & rerum diſcolor vſus:
Velle ſuum cuique eſt, nec voto viuitur vno.

Wie viel Kopff / ſo viel Sinn. *Item*, Ein jeder …
Weiſe.

Item.

Suum cuique pulchrum.

*In eos, quibus ſua qualiacunque ſunt, tamen ſtudio ma…
indicio placent.* Einen jeden Narren gefelt ſeine Weiſe …
rumb iſt das Landt der Narren voll. *Item*, Einem je…
ren gefelt ſein Kolbe woll.

Item.

Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher. ὄνος τ᾽ ὄνῳ κάλλιστον, ὗς δ᾽ …
*Conueniet, vbi inter honeſtos ſimilitudo morum & inſtitu…
liat beneuolentiam.*

Balbinum polypus agnæ delectat.

Explicat hoc adagium Horatius inquiens:

*Turpia decipiunt cæcum vitia aut etiam ipſa hæc delecta…
uti Balbinum polypus agnæ.*

*Eſt autem polypus vitiũ narium graueolentium. At Balb…
amati, etiam polypus Agnæ amicæ ſuaue quiddam olere …*

AMOR.

Cauniusamor. Καύνιος ἔρως.

*De fœdo illicitoque amore dicitur, Biblis Caunum fratre…
tenter adamauit, à quo cum eſſet repulſa, ſibimet necem …
Ouidius in Metamorph.*

Liberorum amantior quam Gello. Γελλὼ παιδοφιλωτέρα…
Dici ſolitum vel in eos, qui præmatura morte periiſſent, …

quidem charitate filios proſequerentur, ſed eoſdem indulgentia corrumperent.

Iniuria ſoluit amorem. ὕβρις ἔρωτας ἔλυσε.

Nam contemptus amor plerumq; vertitur in iram, ira in odium.

Manſum ex ore.

Quos tenere amamus, his manſum ex ore dare dicimur, quòd à nutricibus mutuo ſumptum eſt. Lucilius.

Medullitus amare. Item, Oculitus amare.

Intimum affectum veteres modis variis exprimebant: Ex corde: Ex animo: Toto pectore: Penitus: Ex intimis præcordiis: Medullitus: Amabiliter: Oculitus.

Vt lupus ouem. ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ.

In eos, qui ſui commodi gratia ſimulant amorem. Plato.

Vt Phrygius amauit Pieriam.

Plutarchus in libro περὶ γυναικῶν ἀρετῶν, oſtendit, ad ſuum vſque ætatem duraſſe conſuetudinem, vt vxores optarent ſic amari à viris, ὡς Φρύγιος ἠράσθη Πιερίας.

Ceſtum habent Veneris. τὸν κυπρίδος κεστὸν ἔχει.

De iis qui nouit modis quemlibet in ſui amorem pelliciunt.

Ex aſpectu naſcitur amor. ἐκ τοῦ εἰσορᾶν γὰρ γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.

Senarius eſt prouerbialis. Amor ex videndo naſcitur mortalibus.

Admonens, oculos amorem potiſſimum conciliare. Non enim amatur incognitum: & oculi præcipue, ſunt ad amandum illices.

Puſus ſemper tuus pullus. μικρὸς ἀεὶ ὁ σὸς πῶλος.

Conuenit in eos, qui tametſi natu ſunt grandiores, tamen verbotenus affectant videri iuuenculi: aut cum ob amorem caſcus caſcam puppam vocat, & ipſe viciſſim puppis audit.

E Creta raptus. ἐκ Κρήτης ἁρπαγμός.

Apparet de furtiuo amore dictum fuiſſe, quod aliquoties illinc pueri a negotiatoribus aducherentur.

Capite geſtare. ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν.

Quos tenere amamus, capite geſtare dicimur.

Iynge trahor. Ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ.

Iynge trahor animo. De iis dici poteſt, qui vehementi & ad rem quampiam deſiderio trahuntur.

Muſicam docet amor. Μουσικὴν ἔρως διδάσκει, κἂν τις ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.

Muſicam docet Amor, licet quis indoctus fuerit prius. Docet adagium amorem excitare animum ad induſtriam.

Qui non zelat, non amat.

Adagium indicat vulgo hoc iactatum, quod ſane hodie fertur, contingere illic eſſe amorem, vbi non eſt zelotypia. Wo kein Eyfferſucht iſt keine Liebe.

Vide locum & tit. de Amicitia.

¶ EXEMPLA BIBLICA.

Amoris exempla: Iſaac amabat Eſauum, Rachel Iacobum, Gen. 25. v. 28. Iacob Rachaelem, 29. v. 18. 20. 30. Sichem Dinam, 49. v. 19. Iſrael Ioſephum, 37. v. 3. Deus Patres, Deuter. 10. v. 15. Samſon Dalilam, Iud. 16. v. 14. Dauid Ionathan, & contra, 1. Sam. 18. v. 1. 2. Samuel 1. v. 26. Amnon Thamar Abſalonis ſororem, 13. v. 1. Roboam Maacham filiam, 2. Paralip. 11. v. 21. IESVS Lazarum, Ioan. 11. v. 3. & Ioannem, 20. v. 2. Petrus CHRISTVM, 21. v. 15. 16. 17. Paulus CHRISTVM, 1. Cor. 16. v. 22. Phil. 1. verſ. 23. & 3. verſ. 8.

¶ PROFANA EXEMPLA.

Bion in Bucolicis ſub paſtoris perſona Amorem carminum ſuorum præceptorem facit. Stob. ſerm. 61.

Epicurus Philoſophus, Leontium & Laidem amicas habuit. Athen. lib. 13. cap. 20.

Plato Archeanaſſam Colophoniam deperiiſſe putatur, edito de ea epigrammate, quod legitur lib. 3. Anthol. Græc. Epigram. cuius initium, Ἀρχεάνασσαν ἔχω &c.

Ioſephus Iudæorum princeps apud Ptolomæum Euergetem Alexandriæ cœnans ſaltatriculæ in conuiuio amore exarſit. Ioſeph. lib. 12. c. 4. Antiq.

Filius Antonij Venerij, ducis Veneti, amatæ à ſe ardentius puellæ ianuæ cornua bubula finxit: illique occurrenti in via publica oſculum inuitæ ferre voluit, qua ex re & illum perpetuo carceri includendum curauit pater: nec vnquam dimiſſum eſſe voluit, quamuis grauiter ægrotaret: ita vt peſte graſſante in carcere tandem obierit. Egnat. lib. 6. cap. 1.

Theſpienſes Erotidia celebrabant, ſicuti Olympia Lacedæmonij ante pugnam amori ſacrificabant, veluti in amore certantium, vt in eorum amicitia victoria conſiſteret. ¶ Cretenſes in præliis optimos ac pulcherrimos amore deuinctos ſecernebant, ac per eos annua ſacrificabant. ¶ Apud Athenienſes ſacra cohors appellata, ex amatis ac amantibus conſiſtebat: vt tradit Alexis, in qua ſumma erat fiducia. Ex Athenæo. Volaterranus lib. 32. Philologiæ.

Ex Pauſaniæ monumentis non negligendum illud vtique: Aſſyrios omnium primos Vraniam Venerem adortos colere, quos ſint ſecuti in Cypro Paphij, & ad Aſcalonem Phœnices, à quibus didicerunt mox Cytherij. Sed & Athenis Vraniæ Veneri fuiſſe erectum templum, idem comprobat Pauſanias. Cælius lib. 23. c. 3. & lib. 29. cap. 18.

Pythen genere illuſtrem, tradunt hiſtorici celeberrimi, vxorem duxiſſe Iapygiam, exque eo matrimonio natam illi filiam, Pieriam nomine: erat autem bellum vehemens Myuntiis aduerſus Mileſios, tantumque rei diuinæ faciendæ cauſa commeare licebat. Pythes igitur vxor cum filia, Dianæ ſacra factura, progreſſa Miletum, ibi tum Phrygius Nelei maximus natu filius, Pieriam conſpicatus, eiuſque forma incenſus, amare vehementer puellam cœpit: quique eſt amantium affectus, cupiens illi gratificari, quid nam gratiſſimum ei à ſe præſtare poſſet, percunctatus. Tum puella prudens & pia, id ſibi omnium longe gratiſſimum fore, innuit, ſi Miletum multis ſæpe comitibus ſecure proficiſci facultas ab illo daretur. Quod Phrygius de pace recte vt illa ſenſerat, intelligens, ſtatim aduocata concione, Meleſiis de ineunda cum Myuntiis amicitia verba fecit: quæ res cum omnibus placuiſſet, compoſita eſt pax: tamque iucundis exarſa initiis apud vtrunque populum nomen Pieriæ tam celebre fuit, adeo vt mulieribus abierit in adagium res, vt in votis illatum id eſſet antiquiſſimum: Sic ſe amari velle, veluti Pieriam Phrygius adamaſſet. Cælius lib. 23. c. 1.

Piſoniana conſpirationis conſcius apud Neronem accuſatus, perpetuo exilio mulctatus eſt. Archona Flacilla vxor cum Romæ in magnis opibus manere poſſet, patriæ atque opibus exilium cum viro prætulit. Camill. lib. 6. c. 7. de amore pudico.

Potuit Aemilius Paulus Cannenſi acie, tametſi vulneratus, vnius tamen & omnis culpæ expers in tutum euadere, ſed legionibus cæſis, noluit: repudiato equo, qui illi ad fugam à Lentulo deferebatur, quinimo ſaxo ſedens, Macte, inquit, iſta virtute, C. Corneli, abi, nuntia publice Patribus, vt vrbem Romam muniant, firmentque præſidiis ante hoſtis aduentum: meque, vt decet, finito inter meos milites expirare. Mirus imperatoris amor, qui non potuit patriæ, quæ ſuperſtes erat, non eſſe memor, paulo poſt expiraturus. Sabellic. lib. 5. c. 2. Liuius lib. 2. belli Punici ſecundi.

Cato amantis animum dicebat in alieno corpore viuere: quod, hodie quoque celebratur: animam illic potius eſſe, vbi amat, quam vbi animat. Apophth. Eraſmi lib. 5.

Socrates eos, qui corpus tantum amarent, ſimiles eſſe aiebat medicis qui ſemper egerent, ſemper inſtarent aliquid flagitantes: rurſus, qui amici eſſent potius, quam amatores, ſimiles eſſe iis, qui proprium fundum poſſiderent, quem ſemper ſtuduiſſent reddere meliorem. Amator ſuam quærit explere voluntatem, amicus haudquaquam ad ſe ſpectans, hoc ſe putat ditiorem, quo meliorem reddiderit amicum. Idem lib. 3. de dictis Socratis Eraſ.

¶ HIEROGLYPHICA.

Apud Onocritas legere eſt, Lucernam ardentem, eſſe mulieris ſignum, quæ ſit amore capta, propterea quod leuis, inconſtans & infirmus admodum ſit earum amor, qui lucernæ inſtar, minimi flatus impulſu extingui poteſt. Pierius Valerius libro 46. pag. 451. B.

Ægyptij Sacerdotes, qui odium per aquas intelligebant, per ignem amorem exprimi voluerunt: ideoque faces paſſim Cupidini dedicarunt. Idem lib. 46. pag. 456. D.

Quoniam voluntatum ſtudiorumque conſenſus atque ſimilitudo amorem parit, celebratur à Platone Lyra inter amatoria monumenta, lib. de anima. Pier. Val. lib. 47. pag. 459. B.

Malum quoque amoris eſt ſymbolum, quique amorum agmina pingere volunt, luſitare eos malis: & inter arbores eiuſmodi laſciuire: poma decerpere, abrodere, iactareq; contingunt. Item cur Malus arbor amori potiſſimum conſecrata, vt & ſymbola amoris mutui, perditi, iniqui, Vide apud Pier. Valer. lib. 54. pag. 522. & 523. & 525.

¶ EMBLEMATA, Andreæ Alciati.

Potentiſſimus affectus, Amor.
Emblema CV.

Aſpice vt inuictus vires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio vincat Amor!
Vtque manu hac ſcuticam tenet, hac vt flectit habenas,
Vtque eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui vincere talem
Eſt potis, a nobis temperet anne manus?

Vis amoris.
Emblema CVII.

Aligerum fulmen fregit Deus aliger, igne
Dum demonſtrat vti eſt fortior ignis Amor.

In ſtudioſum captum amore.
Emblema CVIII.

Immerſus ſtudiis, dicundo & iure peritus,
Et maximus libellio,
Helianiran amat, quantum nec Thracius vnquam
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?

Num ſat ſub Ida eſt vincere.

Amor.

Ex emblemate CXII. Alciati.

Fere ſimile ex Theocrito.

Emblema CXII.

Alueolis dum mella legit, percuſſit Amorem
Furacem mala apes, & ſummis ſpicula liquit
In digitis: tumido gemit at puer anxius vngue,
Et quatit errabundus humum, Venerique dolorem
Indicat & grauiter queritur, quod apicula paruum
Ipſa inferre animal tam noxia vulnera poſſit.
Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque, dixit,
Nate, feram, qui das tot noxia vulnera paruus.

Dulcia quandoque amara fieri.

Emblema CXI.

Matre procul licta, paulum ſeceſſerat infans
Lydius: hunc diræ ſed rapuiſtis apes.
Venerat hic ad vos placidas ratus eſſe volucres,
Cum nec ita immitis vipera ſæua foret.
Quæ datis, ah! dulci ſtimulos pro munere mellis:
Proh dolor! heu ſine te gratia nulla datur!

In ſtatuam amoris.

Emblema CXIII.

Quis ſit Amor, plures olim cecinere Poetæ,
Eius qui vario nomine geſta ferunt.
Conuenit hoc quod veſte caret, quod corpore paruus:
Tela alasque ferens lumina nulla tenet.
Hæc ora, hic habitusq; Dei eſt: Sed dicere tantos
Scilicet in vates falſa ſubeſſe reor.
Et cur nudus agat? Diuo quaſi pallia deſint.
Qui cunctas domiti poſſidet orbis opes.
Aut qui quæſo niues boreamque euadere nudus
Alpinum potuit, ſtrictaque prata gelu?
Si puer eſt, puerumne vocas qui Neſtora vincit?
An noſti Aſcræi carmina docta ſenis?
Inconſtans puer hic obdurans, pectora quæ iam
Tranſadiit, nunquam linquere ſponte poteſt.
At pharetras & tela gerit, quid inutile pondus?
An curuare infans cornua dira valet?
Alas curue tenet quas neſcit in æthera ferre?
Inſcius in volucrum flectere tela iecur.
Serpit humi ſemperque virum mortalia corda
Lædit, & haud alas ſaxeus inde mouet.
Si cæcus vitamque gerit, quid tania cæco
Vtilis eſt, ideo num minus ille videt?
Quiſve ſagittiferum credat qui lumine captus?
Hic certa, at cæci ſpecula vana mouet.
Igneus eſt, aiunt, verſatq; in pectore flammas,
Cur age viuit adhuc? omnia flamma vorat.
Quinetiam tumidis cur non extinguitur vndis
Naiadum, quoties mollia corda ſubit?
At tu ne tantis capiare erroribus, audi:
Verus quid ſit amor, carmina noſtra ferent:
Iucundus labor eſt, laſciua per otia: ſignum
Illius eſt nigro punica glans clypeo.

Potentia amoris.

Embl. CVI.

Nudus Amor viden' vt ridet placidumq; tuetur?
Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet:
Altera ſed manuum flores gerit, altera piſcem,
Scilicet vt terræ iura det atque mari.

Senex puellam amans.

Emblema CXVI.

Dum Sophocles (quamuis affecta ætate) puellam
A quæſtu Archippen ad ſua vota trahit.
Allicit & pretio, tulit ægre inſana iuuentus
Ob zelum, & tali carmine vtrumque notat:
Noctua vt in tumulis, ſuper vtque cadauera bubo.
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

¶ FABVLAE SEV APOLOGI.

Senex & Vxor adoleſcentula.

Duxerat annis quidam grauis ſenecta in ætate, adoleſcentem mulierem, quæ illum auerſabatur, neque delectabatur conſuetudine ipſius. Quadam nocte fures in domum huius intrauerant, & audiebatur pedum ſonitus, neque illi procul à conclaui, in quo cum vxore vir cubebat, abeſſe ſentiebantur. Ibi mulier formidans, ad virum ſe applicat, & illum etiam, quod nunquem ante fecerat, amplectitur. Hic vero ea re lætus, furibus gratias agere, & iubere impune auferre, quicquid libuiſſet, quod ipſorum beneficio complexu frueretur vxoris ſuæ.

Fabula docet, amorem ſæpe metu excitari.

Ioach. Camer. lib. Fabul. pag. 287.

¶ SCRIPTORES.

De amore, *Ælianus in Var. Hiſtor. Græc. fol. 17. Æliani Varenij Dialogus. Marſilius Ficinus lib. 1. c. 56. Ioan. Ludouic. Viu[...] anima. Eliſii Calentij Epiſtola ad Hiaracum pag. 45[...] Camilli Palæſti. Bruſonius l. 1. c. 2. Manipul. Florum. Lum[...] Tit. 47. & 48. Andreæ Capellani Regis libri 2. Xenophon in [...] Raphael Volaterranus lib. 32. Proclus in Alcibiade. Demoſth[...] tio amatoria. Plotinus Ennead. 3. Platon. Dialog. de Philo[...] Eiuſdem Conuiuium ſeu de amore. Et Marſilij Ficin. comm[...] eundem Raymundus Sebundius lib. 3. Viola animæ.* De amore [...] rali ſeu ſtorge, *Gellius lib. 12. cap. 1. Macrob. lib. 5. cap. 11. Plut[...] liberis educandis.*

Angelus.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG[...]

ANGELVS Græca dictio eſt, ἄγγελος, ὁ, nuntius dicitur, [...] enim nuncio eſt. Hebr. *Maleach.* i. nuncius. Angelus [...] nuncius appellatur, quum à Deo veluti iudiciorum vel [...] ricordiarum executor, vel malus, vel bonus Spiritus mittitur.

Angelus ſubſtantia intellectualis, ſpecie mobilis, arbitrio l[...] incorporea, Deo miniſtrans, ſecundum gratiam eius natura [...] mortalitatem ſuſcipiens, cuius ſubſtantiæ ſpeciem & terminu[...] lus, qui creator eſt, nouit. *ſecundum Ioannem Damaſc. lib. 2. ca[...]*

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Qui facis angelos tuos ſpiritus. *Hebr. 1.*

Nonne omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus in miniſterium [...] ſi, propter eos, qui hereditatem capiunt ſalutis? *Ibid.*

Dirigunt gradientes.

Ecce, ego mittam angelum meum, qui præcedat te, & cuſ[...] in via, & introducat in locum, quem præparaui tibi. Obſerua [...] & audi vocem eius, nec contemnendum putes, quia non dimi[...] cum peccaueris, & eſt nomen meum cum illo. Quod ſi audier[...] cem eius, & feceris omnia, quæ loquor, inimicus ero inimici[...] & affligam affligentes te. *Exod. 13.*

Viuit autem ipſe Dominus, quoniam cuſtodiuit me ange[...] ius, & non permiſit me Dominus ancillam ſuam coinquinari [...] ſine pollutione peccati reuocauit me gaudentem in victoria [...] *Iudit* 13.

Quoniam angelis ſuis mandauit de te, vt cuſtodiant te in o[...] bus viis tuis. In manibus portabunt te, ne forte offendas ad lap[...] pedem tuum. *Pſal. 90.*

Confortant deficientes.

Vnde Angelus ancillæ Saræ in deſerto fontem oſtendit. *Gen[...]*

Sic Eliæ aquam & panem. 3. *Reg. 19.*

Daniel prandium per Abacuc in lacum leonum in Babylo[...] Iudæa apportauit. *Dan. 14.*

Flagellant præuaricantes.

Vnde populum peſtilentia percuſſit, ob peccatum Dauid, [...] ptuaginta millia virorum. Immiſitque Dominus peſtilentiam [...] *Reg. 4.*

Factum eſt igitur nocte illa, venit Angelus Domini, & per[...] de caſtris Aſſyriorum 185. millia. 4. *Reg. 19.*

Heliodorum templum ſpoliare volentem grauiter ceciderun[...] *Macch. 3.*

Sic Herodem Deo gloriam non dantem. Confeſtim autem [...] cuſſit eum Angelus, eo quod non dediſſet honorem Deo, & [...] ſumptus à vermibus expirauit. *Act. 12.*

Gratificant orantes.

Si fuerit pro eo Angelus loquens vnus de millibus, vt ann[...] ciet hominis æquitatem, miſerebitur eius, & dicet: Libera [...] vt non deſcendat in corruptionem: Inueni, in quo ei propi[...] *Iob. 33.*

Quando orabas cum lachrymis, & ſepeliebas mortuos, & de[...] linquebas prandium tuum, & mortuos abſcondebas per di[...] domo tua, & nocte ſepeliebas eos, ego obtuli orationem tuam D[...] mino, *Tob. 12.*

Alius Angelus venit, & ſtetit ante altare, & aſcendit fumus in[...] ſorum de orationibus Sanctorum. *Apoc. 8.*

Honorant decedentes.

Factum eſt autem, vt moreretur mendicus, & portaretur ab ange[...] lis in ſinum Abrahæ. *Luc. 16.*

Iuuant certantes.

Vnde Angelus cum in nube ſe inter caſtra Ægyptiorum & Iſr[...] poſuit. *Exod. 4.* Tollensque ſe Angelus Domini. Sic Ioſue Angel[...] in agro euaginatum tenentem gladium vidit. *Ioſ. 5.* Cumque eſſ[...] Ioſua in agro. Sic precibus Eliſæi puer ſuus montem plenum equo[...] rum, & curruum igneorum in circuitu vidit Eliſæi 4, *Reg. 6.* Cum [...] oraſſet Eliſæus.

Deus meus, quem colo, miſit angelum ſuum, & occluſit o[...] leonum, & non nocuerunt mihi: quia coram eo iuſtitia mea i[...] uenta eſt. *Dan. 6.* Sic Macchabæo apparuit præcedens equ[...] in ve[...]

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN